

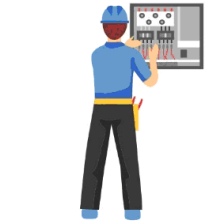
Національний
технічний університет
**ДНІПРОВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА
1899**

СИЛАБУС

ЦИВІЛЬНА БЕЗПЕКА

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА
ПРОГРАММА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ступеня БАКАЛАВРА**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНА БЕЗПЕКА»

Ступінь освіти Бакалавр
192 Будівництво та цивільна інженерія

Спеціальності

Тривалість викладання 13 чверть

Заняття: 3 години на тиждень

Лекції 2 години на тиждень

Практичні 1 година на тиждень

Мова викладання українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=3350>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Цивільна безпека»

Інформація про викладачів:

	Наумов Микола Миколайович (лекції) кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки
	Персональна сторінка: https://aop.nmu.org.ua/ua/spivrob_kaf/prepods/naumov/
	Е-mail: naumov.m.m@nmu.one

1. Анотація до курсу

Цивільна безпека - нормативна дисципліна, яка вивчається з метою формування у майбутніх фахівців з вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності здатностей (компетенції) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом формування здатності до ініціативності, відповідальності та навичок до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – надання знань, умінь, здатностей (компетенції) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом формування здатності до ініціативності, відповідальності та навичок до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.

Завдання курсу:

За результатами вивчення дисципліни студент повинен:

- Використовувати положення законодавства та нормативно-правових актів з питань цивільної безпеки в своїй діяльності

- Виявляти шкідливі та небезпечні для людини чинники та оцінювати їх вплив на працюючих та населення
- Визначати за нормативно-правовими актами гранично допустимі концентрації, величини чи рівня шкідливих чинників та відповідність стану довкілля, населених пунктів, виробничих приміщень, обладнання та параметрів технологічних процесів вимогам безпеки за окремими чинниками
- Оцінювати умови в місці проживання та умови праці на робочих місцях, здійснювати вибір та користуватися засобами колективного та індивідуального захисту
- Розробляти заходи з поліпшення умов та безпеки в місці проживання та на робочих місцях

3. Результати навчання:

Після вивчення дисципліни студент зможе:

- знати технічну термінологію, класифікацію шкідливих та небезпечних чинників
- знати правові та організаційні основи цивільної безпеки
- знати основні функції та завдання системи управління цивільною безпекою
- знати основи охорони праці та цивільного захисту
- знати правила поведіння та основні заходи щодо особистої та колективної безпеки в надзвичайних ситуаціях

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1 Поняття про безпеку. Основні терміни та визначення
2 Законодавче та правове регулювання цивільної безпеки
3. Управління, нагляд і контроль за станом цивільної безпеки
4 Основні функції та завдання системи управління безпекою
5 Атмосферне повітря. Шкідливі речовини в повітрі населених пунктів та в робочій зоні виробничих приміщень
6 Мікроклімат житлових та виробничих приміщень
7 Природне та штучне освітлення
8 Шум та вібрація
9 Іонізуючі та неіонізуючі випромінювання
10 Електробезпека
11. Пожежі у природних екосистемах та їх вражаючі фактори, характер проявів та наслідки.
12 Надзвичайні ситуації та їх наслідки
13 Організація та основні заходи у сфері цивільного захисту
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1. Контроль вмісту шкідливих речовин в повітрі
2. Контроль природного та штучного освітлення

3. Контроль шуму та вібрації

4. Дозиметричний контроль іонізуючих випромінювань

5. Контроль метеорологічних умов

Самостійна робота (особистісно-орієнтована з елементами дистанційної).

Використовуються лабораторна й інструментальна база кафедри охорони праці та цивільної безпеки, а також комп'ютерне та мультимедійне обладнання, дистанційна платформа Moodle, Microsoft Office 365.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Голінько В.І., Чеберячко С.І. Практикум з охорони праці. Навчальний посібник - Д.: Державний ВНЗ «НГУ», 2011. – 270 с.
2. Цивільна безпека. Методичні рекомендації та завдання до контрольної роботи для бакалаврів усіх спеціальностей / В.І. Голінько. – Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2018. – 15 с.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Основи охорони праці», для студентів усіх спеціальностей / Упоряд.: В.І.Голінько, О.О. Яворська, С.І. Чеберячко,. Д.: РВК НМУ. - 2010. – 35 с.
4. Ризик-менеджмент використання обладнання та технологій : навч. посібник для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека», освітня програма «Охорона праці»/ В. В. Березуцький. Харків : ФОП Панов А. М. 2020. 424 с
5. Основи охорони праці / В.І.Голінько. – Д.: НГУ, 2014. – 271 с.
6. Голінько В.І., Чеберячко С.І. Практикум з охорони праці. Навчальний посібник Д.: Державний ВНЗ «НГУ», 2011. – 270 с.
7. Цивільний захист. Навчальний посібник / Зеркалов Д.В., Міхеєв Ю. В., Праховник Н.А., Землянська О. В. За редакцією Д. В. Зеркалов – К.: «Основа». 2014. – 234 с.
8. Безпека людини у життєвому середовищі: Навч. посібник / В.І.Голінько, Г 04 М.В.Шибка, О.В.Безщасний; За ред. В.І.Голінька. – 4-е вид., перероб. і доп. – Д.: Національний гірничий університет, 2008. – 191с.
9. Безпека людини у надзвичайних ситуаціях: Навч. посібник / Б 05 За ред. В.І. Голінька. – 4-е вид., перероб. і доп. – Д.: Національний гірничий університет, 2008. – 161 с.

Допоміжні

1. Голінько В.І., Чеберячко С.І., Клочков В.Г. Аналіз умов праці на робочих місцях операторів. Навчальний посібник. - Д.: Національний гірничий університет, 2007. – 120 с.
2. Моніторинг умов праці. Навчальний посібник / Голінько В.І., Чеберячко С.І., Шибка М.В., Яворська О.О. - Д.: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2014. – 236 с.
3. Практикум по оказанию первой медицинской помощи при несчастных случаях (для иностранных студентов, обучающихся в НГУ) / В.И. Голинько, В.Е. Фрундин, Я.Я. Лебедев, С.И. Чеберячко, Г.П. Кривцун - Д.: Национальный горный университет, 2008 – 67 с.
4. Голінько В.І. Електробезпека. Навчальний посібник – Дніпропетровськ, НГУ – 2010. – 76 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Держпраці України.
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.

3. <http://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.

Політика виставлення балів.

Виставлення балів ґрунтується на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами, які також використовуються для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП»».

Форми оцінювання.

- Поточний контроль – тестування, опитування.
- Оцінювання виконання та захисту практичних завдань.
- Підсумковий контроль – іспит у письмовій формі.

Питання до іспиту.

Приклади питань до іспиту.

1. Загальні відомості про надзвичайні ситуації, аварії, катастрофи.
2. Небезпеки природного й антропогенного походження.
3. Джерела небезпеки при надзвичайних ситуаціях.
4. Стан цивільної безпеки в Україні.
5. Поняття: шкідливий чинник, небезпечний чинник, травматизм, професійне та професійно обумовлене захворювання, хронічне і гостре захворювання.
6. Класифікація небезпечних і шкідливих чинників за природою дії.
7. Ризик в житті людини. Визначення ризику для подій, які викликають стохастичні та детерміністичні ефекти. Безпека людини в процесі праці.
8. Фізична та розумова праця.
9. Класифікація праці в залежності від важкості та напруженості.
10. Поняття про гігієнічну класифікацію праці
11. Конституційні засади цивільної безпеки в Україні. Законодавство України з цивільної безпеки.
12. Нормативно-правові акти з цивільної безпеки: визначення, основні вимоги й ознаки.
13. Управління, нагляд і контроль за станом цивільної безпеки
14. Система державного управління цивільною безпекою в Україні.
15. Організація цивільного захисту на об'єктах господарювання.

16. Служби та формування цивільного захисту.
17. Організація захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайних ситуацій.
18. Характеристика основних шкідливих речовин.
19. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони.
20. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну. Природна вентиляція.
21. Системи штучної (механічної) вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення. Місцева (локальна) механічна вентиляція
22. Мікроклімат житлових і виробничих приміщень
23. Терморегуляція. Поняття про тепловий баланс людини. Тепловий удар.
24. Мікроклімат житлових приміщень та робочої зони виробничих приміщень.
- Нормування та контроль параметрів мікроклімату.
25. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату. Кондиціонування повітря
26. Класифікація виробничого освітлення.
27. Природне, штучне, суміщене освітлення.
28. Класифікація шумів за походженням, характером, спектром і часовими характеристиками. Нормування шумів.
29. Контроль параметрів шуму, вимірювальні прилади.
30. Методи та засоби колективного й індивідуального захисту від шуму. Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань.
31. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів.
32. Нормування електромагнітних випромінювань.
33. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.
34. Класифікація та джерела випромінювань оптичного діапазону.
35. Особливості інфрачервоного (ІЧ), ультрафіолетового (УФ) та лазерного випромінювання, їх нормування, прилади та методи контролю.
36. Засоби та заходи захисту від ІЧ та УФ випромінювань.
37. Типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах
38. Організація цивільного захисту на об'єкті господарювання.
39. Структура цивільного захисту об'єкта господарювання.
40. Навчання та підготовка населення до дій в умовах надзвичайних ситуацій.